

Covid-19-vaccin van Pfizer-BioNtech klaarmaken en injecteren

Deze werkinstructie is geschikt voor het klaarmaken en injecteren van het Comirnaty concentraat voor verdunning van het vaccin gefabriceerd door Pfizer-BioNtech. Het medicijn is geschikt voor intramusculaire injectie voor mensen boven de 16 jaar.

Aandachtspunten

- Lees de informatie op de bijsluiter.
- Dien het medicijn toe volgens voorschrift.
- Haal het medicijn voor gebruik uit de koelkast en dien het binnen twee uur toe op kamertemperatuur.
- De medicijnflacon bevat 0,45 ml concentraat. Verdun dit met 1,8 ml NaCl 0,9%. De ampul bevat dan totaal 2,25 ml. Vul hiermee 5 injectiespuiten met 0,3 ml. Als er nog een zesde dosis van 0,3 ml over is, kan deze ook worden gebruikt.
- Het medicijn wordt geleverd als een witte tot gebroken witte suspensie en kan deeltjes bevatten. Na de oplossing bevat de suspensie geen deeltjes meer.
- Injecteer bij voorkeur in de bovenarm (buitenste deel). Alternatieve plek is het bovenbeen.
- Observeer de cliënt 15 minuten na de vaccinatie op overgevoeligheidsreacties.
- Injecteer het vaccin als een serie van twee doses (elk 0,3 ml) met een tussenpoos van ten minste 21 dagen.
- Let op bloedingen en blauwe plekken bij cliënten die antistollingsmiddelen gebruiken.
- Bepaal de naaldlengte aan de hand van de dikte van de injectieplaats.
- Gebruik de loodrechttechniek niet bij magere cliënten. Neem een huidplooi op of gebruik een kortere naald.
- Gebruik de no-touchmethode, voorkom dat de aansluitpunten van de gebruikte materialen contact maken met niet-steriele huid of niet-steriele materialen.
- Desinfecteer de huid bij cliënten met verminderde weerstand.
- Gebruik handschoenen bij risico op contact met het vaccin of bij risico op contact met bloed of andere lichaamsvloeistoffen van de client.
- In deze instructie worden handschoenen gebruikt bij het klaarmaken van het medicijn. Voor het injecteren van het medicijn kun je de handschoenen uit trekken omdat er tijdens de injectie geen bloedcontact te verwachten is. Vanuit praktische overwegingen kan je er ook voor kiezen om de handschoenen pas ná het injecteren uit te trekken.

Complicaties

Complicaties tijdens de handeling	Handelwijze
Kleur of substantie van het medicijn wijken af.	Gooi het medicijn weg en neem een nieuwe flacon.
Allergische reactie op het medicijn.	Raadpleeg een arts.

Benodigdheden

- toedienlijst
- toedieningsetiket
- flacon met medicijn
- flacon met NaCl 0,9% (oplosmiddel)
- gaasje
- steriele spuit om 1,8 ml af te meten
- steriele spuit om 0,3 ml af te meten
- 2 steriele opzuignaalden
- steriele injectienaald

- desinfectans alcohol 70%
- handschoenen
- naaldenbeker
- afvalbak

Werkwijze

1. Pas handhygië toe.
2. Maak een schoon werkveld en zet daarop de benodigdheden binnen handbereik.
3. Controleer het medicijn. Laat wanneer nodig een dubbele controle doen.
  - naam en geboortedatum van de cliënt
  - vervaldatum/houdbaarheid
  - wanneer van toepassing: kleur en substantie
  - vergelijk het medicijn met de toedienlijst
    - naam van het medicijn
    - manier van toedienen
    - dosering
    - datum en tijdstip van toediening
  - voer wanneer nodig de dubbele controle uit volgens de afspraken binnen de organisatie
4. Vul het toedieningsetiket voor de injectiespuit in (medicijn, dosering, datum, tijdstip bereiding, naam bereider, naam van degene die controleert).
5. Overgiet het gaasje met desinfectans.
6. Trek handschoenen aan.
7. Maak het medicijn klaar voor toediening.
  - a. Zwenk de medicijnflacon voorzichtig 10 maal heen en weer. Niet schudden.
  - b. Verwijder de beschermkap van de medicijnflacon en desinfecteer het rubber aanprikpunt.
  - c. Desinfecteer de hals van de oplosmiddelflacon met het desinfectansgaasje en laat drogen.
  - d. Open de oplosmiddelflacon.
  - e. Zet de opzuignaald op de spuit.
  - f. Zuig 1,8 ml oplosmiddel op.
  - g. Steek de naald in de medicijnflacon en spuit het oplosmiddel in. Het ingespoten oplosmiddel verhoogt de druk in de flacon. Laat de lucht die door de verhoogde druk uit de flacon wil, in de spuit.
  - h. Verwijder de spuit uit de flacon.
  - i. Zwenk de flacon 10 maal voorzichtig heen en weer.
  - j. Controleer de kleur en de substantie van het vaccin.
  - k. Schrijf de datum en tijd van bereiding op de flacon.
8. Maak de spuit klaar voor injectie.
  - a. Desinfecteer het rubber van de medicijnflacon zo nodig nog een keer.
  - b. Zet een steriele opzuignaald op de spuit.
  - c. Zuig 0,3 ml lucht op in de spuit.
  - d. Spuit de lucht in de flacon met het vaccin.
  - e. Keer de flacon ondersteboven en zuig 0,3 ml vaccin op in de spuit.
  - f. Keer de flacon terug en zuig nog wat extra lucht op in de spuit. Het extra lucht opzuigen voorkomt knoeien met het medicijn.
  - g. Verwijder de opzuignaald uit de flacon.
  - h. Ontlucht de spuit, controleer of je de juiste hoeveelheid opgelost vaccin hebt.
  - i. Verwijder de opzuignaald en doe deze in de naaldenbeker.
9. Plaats de injectienaald op de spuit.
10. Trek de handschoenen uit. Pas handhygië toe.
11. Plak het toedieningsetiket op de spuit.
12. Vraag de cliënt de injectieplaats te ontbloten en zich te ontspannen.
13. Palpeer de injectieplaats en controleer of de injectieplaats schoon en droog is.
14. Neem de spuit in de injecterende hand en verwijder de naaldhuls.
15. Span de huid met de duim en wijsvinger van de vrije hand.
16. Steek de naald met een snelle beweging loodrecht in de spier.
17. Laat de huid los.
18. Fixeer de spuit en naald met de niet-injecterende hand, om onverwachte bewegingen op te vangen.
19. Spuit de vloeistof langzaam en regelmatig in.
20. Trek de naald uit de huid en activeer het veiligheidsmechanisme van de injectienaald. Houd een gaasje voor de opvang van een eventuele bloeddruppel gereed. Masseer de huid niet.
21. Verwijder de naald van de spuit met de naaldverwijderaar en doe de naald in de naaldenbeker of doe de injectiespuit in zijn geheel in de naaldenbeker.
22. Ruim de overige materialen op.
23. Teken de toedienlijst af of noteer tijdstip, soort medicijn, batchnummer, concentratie, hoeveelheid en wijze van toediening in het dossier en het vaccinatiebewijs.